

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžo/5/2016
Identifikačné číslo spisu: 4013200309
Dátum vydania rozhodnutia: 19.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4013200309.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členov senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Petry Príbelskej, PhD., v právnej veci žalobcu: Y. B., bytom L., zastúpeného JUDr. Tiborom Nagyom, advokátom so sídlom Kukučínova 8, Nové Zámky, proti žalovanému: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre, so sídlom Piesková 32, Nitra, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-NR-OPP3-103-001/2013 zo 4. marca 2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/25/2013-56 z 30. septembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/25/2013-56 z 30. septembra 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 11S/25/2013-56 z 30. septembra 2015 podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) ako nedôvodnú zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia č. KRPZ-NR-OPP3-103-001/2013 zo 4. marca 2013, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Leviciach č. ORPZ-LV-OPP1-P-29/2012 z 8. januára 2013, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku podľa § 14 ods. 1 písm. h/ zákona č. 224/2006 Z.z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o občianskych preukazoch“), a ktorým bola žalobcovi uložená pokuta 33,- € podľa § 14 ods. 2 zákona o občianskych preukazoch a povinnosť uhradiť trovy konania 16,- € podľa § 79 ods. 1 zákona č. 372/1992 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon o priestupkoch“) v spojení s § 1 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 411/2006 Z.z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov konania o priestupkoch (ďalej len „vyhláška č. 411/2006 Z.z.“).

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že žalobca nadobudol dňa 25. augusta 2011 podľa § 9 ods. 1 písm. b/ zákona č. 40/1993 Z.z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky (ďalej len „zákon o

štátnom občianstve") cudzie štátne občianstvo a teda na základe svojho vlastného prejavu vôle stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky, z ktorého dôvodu bol podľa § 11 ods. 1 písm. h/ v spojení s § 10 ods. 1 písm. a/ zákona o občianskych preukazoch povinný odovzdať občiansky preukaz príslušnému okresnému riaditeľstvu, čo neurobil, hoci bol na splnenie tejto povinnosti opakovane vyzvaný. Žalobca si podľa krajského súdu s odkazom na § 2 ods. 1 zákona o občianskych preukazoch musel byť vedomý toho, že v prípade straty štátneho občianstva Slovenskej republiky právny poriadok Slovenskej republiky ukladá občanovi povinnosti spojené s držaním občianskeho preukazu ako dokladu preukazujúceho štátne občianstvo.

K tvrdeniu žalobcu, že bez jeho súhlasu mu nie je možné odňať štátne občianstvo Slovenskej republiky krajský súd uviedol, že predmetom administratívneho konania nebola strata štátneho občianstva Slovenskej republiky žalobcu a ani súd v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP nepreskúmaval takéto rozhodnutie správneho orgánu, ale žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, či žalobca ako obvinený z priestupku svojim konaním naplnil skutkovú podstatu priestupku na úseku občianskych preukazov podľa § 14 ods. 1 písm. h/ zákona o občianskych preukazoch. Námietky žalobcu vo vzťahu k § 14 ods. 1 písm. h/ zákona o občianskych preukazoch sú podľa krajského súdu irelevantné, pretože ide o kogentné ustanovenie zákona a jeho modifikácia nie je prípustná.

Ako nedôvodnú vyhodnotil krajský súd aj námietku žalobcu, že rozhodnutie žalovaného je nezákonné pre nedostatočne zistený skutkový stav veci a tiež z dôvodu, že neobsahuje náležitosti podľa § 47 správneho poriadku. Krajský súd mal za to, že preskúmané rozhodnutia správnych orgánov v dostatočnej miere uvádzajú dôvody, na ktorých sa ich výrok zakladá.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

V lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP) podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie žalobca, namietajúc, že krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP] a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP].

Žalobca v odvolaní uviedol, že počas súdneho konania poukázal na dve alternatívy posúdenia otázky straty jeho štátneho občianstva Slovenskej republiky. Prvou alternatívou je, že žalobca je naďalej štátnym občanom Slovenskej republiky, teda občanom s dvojítm štátnym občianstvom. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 15S/21/2013-37 z 27. mája 2013, ktorým bolo konanie prerušené do právoplatného skončenia konania, vedeného na Ústavnom súde Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) pod sp.zn. PL. ÚS 11/2012, ktoré sa týkalo namietaných ustanovení zákona o štátnom občianstve. Napriek tomu, že Ústavný súd vo veci nerozhodol, pretože pri hlasovaní nebolo dosiahnuté kvórum, možno podľa žalobcu usúdiť, že značná časť ústavných sudcov považuje namietané ustanovenia zákona o štátnom občianstve za protiústavné a tým pádom by bol žalobca naďalej štátnym občanom Slovenskej republiky, nakoľko podľa čl. 5 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nikomu nemožno odňať štátne občianstvo proti jeho vôli.

Druhá alternatíva predstavuje situáciu, keď žalobca stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky a teda by sa malo na neho hľadieť ako na cudzinca. V tomto prípade žalobca namietal kompetenciu krajského súdu, ako aj orgánov Policajného zboru, ktoré vo veci konali. Podľa žalobcu ustanovenia, na základe ktorých mu bola uložená pokuta, ukladajú povinnosť občanovi Slovenskej republiky, ktorým však žalobca podľa názoru krajského súdu a konajúcich správnych orgánov nie je.

S uvedenými otázkami sa podľa žalobcu krajský súd nevysporiadal, z ktorého dôvodu považuje žalobca rozsudok krajského súdu za nedostatočne odôvodnený.

V závere žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa stotožňuje s právnym posúdením veci krajským súdom a z uvedeného dôvodu navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Podľa § 491 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-NR-OPP3-103-001/2013 zo 4. marca 2013, ktorým podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Leviciach č. ORPZ-LV-OPP1-P-29/2012 z 8. januára 2013, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku podľa § 14 ods. 1 písm. h/ zákona o občianskych preukazoch, a ktorým bola žalobcovi uložená pokuta 33,- € podľa § 14 ods. 2 zákona o občianskych preukazoch a povinnosť uhradiť trovy konania 16,- € podľa § 79 ods. 1 zákona o priestupkoch v spojení s § 1 vyhlášky č. 411/2006 Z.z. V dôvodoch rozhodnutia žalovaný uviedol, že dňa 25. augusta 2011 žalobca stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky podľa § 9 ods. 1 písm. b/ zákona o štátnom občianstve, keď týmto dňom dobrovoľne nadobudol cudzie štátne občianstvo (§ 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve). Žalobca bol oddelením dokladov odboru poriadkovej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Leviciach opakovane vyzvaný, aby svoj občiansky preukaz č. P. neodkladne odovzdal v zmysle § 11 ods. 1 písm. h/ a s poukazom na § 10 ods. 1 písm. a/ zákona o občianskych preukazoch, avšak žalobca si túto povinnosť nespĺnil.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 247 ods. 1 OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu, po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku krajského súdu a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu. Závery krajského súdu spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku, preto sa s ním odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby odvolací súd nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi

krajského súdu, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku krajského súdu dopĺňa nasledovné dôvody (§ 219 ods. 2 OSP).

Odvolačí súd z administratívneho spisu zistil, že žalobca po strate štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa § 9 ods. 1 písm. b/ zákona o štátnom občianstve na základe výslovného prejavu vôle a po nadobudnutí cudzieho štátneho občianstva (§ 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve), neodovzdal neodkladne svoj občiansky preukaz príslušnému okresnému riaditeľstvu, hoci mu táto povinnosť vyplývala z § 11 ods. 1 písm. h/ zákona o občianskych preukazoch. Odvolačí súd na základe uvedeného dospel k záveru, že správne orgány v administratívnom konaní správne vyhodnotili, že týmto konaním resp. nekonaním žalobcu bola naplnená skutková podstata priestupku podľa § 14 ods. 1 písm. h/ zákona o občianskych preukazoch.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o občianskych preukazoch občiansky preukaz je verejná listina, ktorou občan Slovenskej republiky (ďalej len „občan“) preukazuje svoju totožnosť, štátne občianstvo Slovenskej republiky (ďalej len „štátne občianstvo“) a ďalšie údaje uvedené v občianskom preukaze podľa tohto zákona.

Podľa § 9 ods. 1 písm. b) zákona o štátnom občianstve štátne občianstvo Slovenskej republiky možno stratiť nadobudnutím cudzieho štátneho občianstva na základe výslovného prejavu vôle.

Nadobudnutie cudzieho štátneho občianstva na základe výslovného prejavu vôle je upravené v § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve. Podľa citovaného zákonného ustanovenia štátny občan Slovenskej republiky stráca štátne občianstvo Slovenskej republiky dňom, ktorým na základe výslovného prejavu vôle, ktorým je žiadosť, vyhlásenie alebo iný úkon smerujúci k nadobudnutiu cudzieho štátneho občianstva, dobrovoľne nadobudne cudzie štátne občianstvo.

Odvolačí súd poukazuje na to, že k strate štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve nedôjde, ak štátny občan Slovenskej republiky nadobudol cudzie štátne občianstvo v súvislosti s uzavretím manželstva so štátnym občanom cudzieho štátu, a to za predpokladu, že cudzie štátne občianstvo manžela nadobudol za trvania spoločného manželstva (§ 9 ods. 17 zákona o štátnom občianstve). K strate štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve nedôjde ani vtedy, ak bolo cudzie štátne občianstvo nadobudnuté narodením (§ 9 ods. 18 zákona o štátnom občianstve). Tieto výnimky vo vzťahu k strate štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve však nemožno v prípade žalobcu aplikovať, nakoľko u neho nenastala ani jedna zo skutočností uvedených v § 9 ods. 17 a 18 zákona o štátnom občianstve.

Z § 9 ods. 1 písm. b/ a § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve vyplýva, že tým, že žalobca na základe výslovného prejavu vôle dobrovoľne nadobudol dňa 25. augusta 2011 cudzie štátne občianstvo, stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky. Stratou štátneho občianstva Slovenskej republiky sa žalobcov občiansky preukaz stal neplatným podľa § 10 ods. 1 písm. a/ zákona o občianskych preukazoch, na základe čoho podľa § 11 ods. 1 písm. h/ zákona o občianskych preukazoch vznikla žalobcovi povinnosť odovzdať neodkladne tento občiansky preukaz okresnému riaditeľstvu alebo zastupiteľskému úradu.

Ustanovenie § 14 zákona o občianskych preukazoch upravuje priestupky na úseku občianskych preukazov. V prípade žalobcu možno aplikovať § 14 ods. 1 písm. h/ zákona o občianskych preukazoch, podľa ktorého sa priestupku podľa tohto zákona dopustí ten, kto neodkladne neodovzdá občiansky preukaz, hoci je povinný tak urobiť. Tým, že žalobca neodovzdal neodkladne po strate štátneho občianstva Slovenskej republiky občiansky preukaz príslušnému okresnému riaditeľstvu resp. zastupiteľskému úradu, hoci mu zo zákona vyplývala táto povinnosť, spáchal priestupok podľa citovaného zákonného ustanovenia, pričom za tento priestupok je možné uložiť pokutu do 33,- € (§ 14 ods. 2 zákona o občianskych preukazoch).

Žalobca v odvolaní namietal, že stratou štátneho občianstva Slovenskej republiky sa stal cudzincom, na základe čoho mu zo zákona o občianskych preukazoch nevyplývala povinnosť konať, t.j. pri strate

štátneho občianstva Slovenskej republiky odovzdať neodkladne občiansky preukaz okresnému riaditeľstvu alebo zastupiteľskému úradu, pretože túto povinnosť zákon ukladá len občanovi Slovenskej republiky alebo jeho opatrovníkovi.

Uvedená námietka žalobcu je podľa názoru odvolacieho súdu nedôvodná. V zmysle § 11 ods. 1 písm. h/ zákona o občianskych preukazoch občan alebo jeho opatrovník je povinný odovzdať neodkladne občiansky preukaz okresnému riaditeľstvu alebo zastupiteľskému úradu, ak občan stratil štátne občianstvo. Z citovaného ustanovenia logicky vyplýva, že zákon o občianskych preukazoch povinnosť odovzdať občiansky preukaz ukladá osobe - občanovi Slovenskej republiky, ktorému bol občiansky preukaz vydaný a ktorý následne stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky, t.j. bývalému občanovi Slovenskej republiky. Na základe uvedeného je možné tvrdiť, že žalobcovi vznikla povinnosť podľa § 11 ods. 1 písm. h/ zákona o občianskych preukazoch neodkladne odovzdať občiansky preukaz okresnému riaditeľstvu alebo zastupiteľskému úradu z dôvodu straty jeho štátneho občianstva Slovenskej republiky. Postup a rozhodnutia správnych orgánov tak majú oporu v zákone o občianskych preukazoch. Odvolací súd má za to, že rovnako nie je dôvodná ani námietka žalobcu, že je aj naďalej štátnym občanom Slovenskej republiky. Toto tvrdenie žalobca opiera o konanie vedené pred Ústavným súdom pod sp.zn. PL. ÚS 11/2012. Uznesením Ústavného súdu sp.zn. PL. ÚS 11/2012 zo 4. júla 2012 bol prijatý na ďalšie konanie návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, ktorý bol ústavnému súdu doručený 22. septembra 2011, na začatie konania o súlade ustanovení § 9 ods. 1 písm. b/, § 9 ods. 16, § 9 ods. 19, § 9b ods. 1 písm. d/ a § 9b ods. 2 zákona o štátnom občianstve v znení zákona č. 250/2010 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o štátnom občianstve s čl. 5 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 2 až 4 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 4 písm. a/ a c/ a čl. 11 Európskeho dohovoru o občianstve. Podľa žalobcu skutočnosť, že Ústavný súd nedokázal vo veci rozhodnúť, pretože nebolo dosiahnuté kvórum, ale hlasovanie skončilo v pomere 6:5, možno chápať tak, že značná časť ústavných sudcov sa domnieva, že namietané ustanovenia zákona o štátnom občianstve sú protiústavné a tým pádom je žalobca naďalej štátnym občanom Slovenskej republiky.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že predmetný návrh neskôr Ústavný súd uznesením sp.zn. PL. ÚS 11/2012-137 zo 17. septembra 2014 zamietol.

Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné pri posudzovaní tejto námietky vychádzať z prezumpcie ústavnosti právnych noriem, ktorá sa uplatňuje v slovenskom právnom systéme a vyplýva z čl. 152 Ústavy Slovenskej republiky. Právne predpisy v slovenskom právnom systéme sa považujú za súladné s ústavou až dovtedy, dokým Ústavný súd nerozhodne o opaku. Keďže správne orgány vychádzali z prezumpcie ústavnosti zákona o štátnom občianstve, konali správne a v súlade so zákonom o občianskych preukazoch uložili žalobcovi pokutu za spáchaný priestupok, pretože platné právo správnych orgánom v danom prípade neukladalo možnosť ale povinnosť konať.

Na podporu uvedenej argumentácie poukazuje odvolací súd na nález Ústavného súdu sp.zn. III. ÚS 20/2011 z 29. marca 2011, podľa ktorého „V teórii ústavného práva i v slovenskom ústavnom systéme sa uplatňuje tzv. prezumpcia ústavnosti právnych noriem, čo znamená, že na účinnú právnu normu sa orgán aplikujúci právo musí pozeráť ako na súladnú s ústavou dovtedy, kým ústavný súd predpísaným spôsobom nevyhlási jej neústavnosť(mutatis mutandis III. ÚS 274/07).“

Odvolací súd s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobcu vznesené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, stotožniac sa s dôvodmi napadnutého rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/25/2013-56 z 30. septembra 2015, tento ako vecne správny podľa § 250 ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP za použitia § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že neúspešnému žalobcovi

náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a žalovaný na náhradu trov konania nemá v správnom súdnictve nárok.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.